WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
Faksi: (09) 7740 2139
www.wwf.fi, www.panda.org

for a living planet®

Eduskunnan ympäristövaliokunnan kokous 6.6.2017

VIITE: Kutsu asiantuntijakuulemiseen / E-kirje (MMM2017-00377): Kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICES:in suositukset vuoden 2018 TAC:sta Itämeren kalakannoille

ASIA: WWF Suomen lausunto

Asiantuntija: Matti Ovaska, Suojeluasiantuntija, WWF Suomi

WWF kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa asiasta seuraavaa:

Kalastuskiintiöt (TAC) ovat EU:n yhteisen kalastuspolitiikan keskeisiä mekanismeja hallinnoida ja ohjata kaupallista kalastusta. WWF katsoo, että eduskunnan viime vuotisten linjausten mukaisesti kalastuskiintiöden tulee perustua kansainvälisen merentutkimusneuvoston (ICES) tieteellisiin suosituksiin ja että Suomen tulee ajaa tieteellisen suosituksen mukaisia kalastuskiintiöitä neuvotteluissa muiden jäsenvaltioiden ja toimijoiden kanssa.

- Turskakannat ja niiden elvyttämiseksi vaadittavat toimenpiteet ovat tällä hetkellä Itämeren kalastuspolitiikan tärkein kysymys pitkään jatkuneen ylikalastuksen ja turskakantojen heikon tilan vuoksi. Turskan ylikalastuksella on yhteys lohen poikasia tappavaan M74-oireyhtymään. WWF katsoo, että Suomen ja muiden jäsenvaltioiden tulee noudattaa Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja koskevassa monivuotisessa suunnitelmassa päätettyjä periaatteita ja tukea ICES:n neuvonantoa turskakiintiöiden tuntuvasta pienentämisestä.
- Lohikantojen osalta WWF pitää keskeisenä, että kalastuskuolevuus ei nouse nykytasosta. Itämeren pääaltaan väärin raportoidun lohisaaliin osuus on kasvanut uusimpien arvioiden mukaan noin 6 prosentista vuonna 2014 jopa 16 prosenttiin vuonna 2016. Lisäksi alustavien tietojen mukaan M74-oireyhtymä on voimistunut merkittävästi. Varovaisuusperiaatetta noudattaen WWF katsoo, että Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiötä tulee laskea ICES:n tiedonannon mukaisesti 79 854 loheen.
- Suomenlahden lohikiintiö tulee laskea ICES:n neuvonannon mukaisesti 8670 loheen. Suomenlahdella lohenkalastus tulee kohdistaa istutettuihin lohiin.
- Silakan ja kilohailin osalta WWF katsoo, että kalastuskiintiöt tulee asettaa Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja koskevassa monivuotisessa suunnitelmassa päätettyjä periaatteiden ja ICES:n neuvonannon mukaisesti. Pohjanlahden silakkakiintiön osalta tämä tarkoittaisi TAC:n pienentämistä noin 95 566 tonniin.

Lohi (*Salmo salar*), Unionin vedet osa-alueilla 22-31 (Pääallas ja Pohjanlahti)

Itämeren lohenkalastus on muuttunut merkittävästi 2000-luvun aikana. Avomerikalastus on vähentynyt ja kalastuskiintiöitä on pienennetty merkittävästi. Tämä on johtanut positiiviseen kehitykseen erityisesti useissa Pohjanlahteen laskevissa lohijoissa. Valitettavasti kaikki lohikannat eivät kuitenkaan ole elpyneet toivotulla tavalla ja erityisesti eteläisten jokien kannat ovat edelleen huolestuttavan heikossa tilassa. Lisäksi lohisaaliiden väärinraportointi on edelleen ongelma erityisesti Itämeren ajosiimakalastuksessa, eivätkä nykyiset toimenpiteet valvonnan tehostamiseksi ole tuottaneet toivottua tulosta. Päinvastoin, ICES:n uusimman arvion mukaan väärin raportoidun lohisaaliin osuus on kasvanut noin 6 prosentista vuonna 2014 jopa 16 prosenttiin vuonna 2016. Lisäksi M74-oireyhtymän vahvistuminen on vakava uhka lohikantojen myönteiselle kehitykselle.

Kansainvälisen merentutkimusneuvoston ICES:n mukaan Itämerellä tapahtuva kaupallinen lohenkalastus näyttää yleisesti ottaen olevan tällä hetkellä tasolla, joka mahdollistaa useimpien lohikantojen elpymisen. ICES neuvoo, ettei merellä tapahtuvaa lohenkalastusta tule lisätä nykyisestä. Lisäksi ICES on toistuvasti korostanut merellä tapahtuvan sekakantakalastuksen riskejä heikoille lohikannoille ja että lohenkalastuksen tulisi perustua kantakohtaiseen säätelyyn.

ICES:n neuvonannon mukaisesti kalastuskuolevuus ei saa kokonaisuudessaan ylittää 116 000 lohta. Tästä tulee vähentää hylkeiden vahingoittamien lohet (7 700 lohta), raportoimaton ja väärinraportoitu saalis (26 900 lohta) sekä Venäjän osuus (1 546 lohta). Näin laskemalla päädyttäisiin EU:n TAC:iin, jonka suuruus olisi 79 854 lohta. Tämä tarkoittaa noin 17 prosentin pienennystä kuluvan vuoden TAC:iin.

WWF katsoo, että varovaisuusperiaatteen mukaisesti Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohikiintiötä tulee pienentää ICES:n neuvonannon mukaisesti. Lisäksi WWF korostaa, että raportoimattoman ja väärin raportoidun saaliin kitkemiseksi tulee ottaa käyttöön entistä tehokkaampia toimenpiteitä, kuten lohisaaliin merkitsemispakko ja tehostetut valvontaiskut.

Heikkojen lohikantojen elvyttämisessä erityinen painoarvo tulee asettaa jokiympäristöjen tilan parantamiseen ja nousuesteiden poistamiseen/ohittamiseen. WWF korostaa, että kalastuksen säätelyn ohella EU:n vesipuitedirektiivin tehokas toimeenpano on äärimmäisen tärkeää lohikantojen elinvoimaisuuden turvaamiseksi. Jäsenmaiden tulee ryhtyä nopeisiin toimenpiteisiin lohijokien tilan parantamiseksi EU:n vesipuitedirektiivin tavoitteiden mukaisesti.

Lohi (*Salmo salar*), Unionin vedet osa-alueella 32 (Suomenlahti)

Suomenlahden lohen TAC on viime vuosina poliittisella päätöksellä nostettu ICES:n suosituksia suuremmaksi. ICES:n neuvonannon mukaan Suomenlahden lohen kalastuskuolevuus ei saa ylittää 11 800 lohta. Tästä tulee vähentää hylkeiden vahingoittamien lohien määrä (1 888 lohta), arvioitu raportoimaton saalis (354 lohta) sekä Venäjän osuus (888 lohta). Suomenlahdelle asetettava TAC ei siten saa ylittää 8 670 lohta.

Suomenlahdella kalastuksen ohjaamisessa keskeisintä on, ettei kalastus vaaranna Suomenlahden heikkoja alkuperäiskantoja tai estä palautettavien lohikantojen elpymistä. ICES:n mukaan Suomenlahdella lohenkalastus tulee kohdistaa istutettuihin lohiin.

Luonnonlohikantojen ja luonnossa lisääntyvien lohikantojen turvaamiseksi lohenkalastusta tulee ICES:n neuvonannon mukaisesti ohjata Suomenlahdella kiintiöiden lisäksi myös muilla toimenpiteillä, kuten rauhoitusalueilla luonnonlohijokien edustalla ja tehokkaammalla kalastuksen valvonnalla. WWF katsoo, että luonnonkantoihin kohdistuvaa pyyntiä voitaisiin minimoida tehokkaasti sallimalla ainoastaan istutettujen rasvaeväleikattujen lohien ottaminen saaliiksi kaikessa kalastuksessa.

Turska (*Gadus morhua*)

Turska on Itämeren tärkeimpiä kalalajeja niin ekosysteemitasolla kuin myös kaupallisesti. Turskakantojen tila vaikuttaa laajasti Itämeren ekosysteemiin ja muiden kaupallisten kalakantojen tilaan. Lohen poikasia tappavalla M74-oireyhtymällä on yhteys turskan ylikalastukseen, joten turskakantojen kehitys vaikuttaa merkittävästi myös lohikantoihin. Alustavien tietojen mukaan M74-oireyhtymä on voimistunut merkittävästi viime vuosina, joten turskakantojen elvyttäminen on keskeistä myös lohikantojen positiivisen kehityksen turvaamiseksi. Turskakantojen elvyttäminen vaatii pikaisia toimenpiteitä ja WWF katsoo, että Suomen tulee tukea ICES:n neuvonantoa turskakiintiöiden tuntuvasta pienentämisestä.

Läntinen turskakanta (Unionin vedet osa-alueella 22-24)

Itämeren läntisen turskakannan tilanne on ollut epävakaa 1990-luvun loppupuolelta lähtien ja kalastuskuolevuus on ollut kestävää tasoa suurempi jo kymmeniä vuosia. Tällä hetkellä läntinen turskakanta on käytännössä romahtanut ja kalastuskuolevuus ylittää kestävän tason. ICES:n neuvonannon ja Itämeren turska-, silakka- ja kilohailikantoja koskevan monivuotisen suunnitelman mukaisesti kaupallisen kalastuksen TAC tulee asettaa kalastuskuolevuuden MSY-vaihteluvälin (soveltuva alempi vaihteluväli 0,15 – 0,26) mukaisesti siten, että suurin sallittu saalis on korkeintaan 3541 tonnia.

Itäinen turskakanta (Union vedet osa-alueilla 24-32)

Itämeren itäisen turskakannan kokoa ei ole voitu arvioida tarkasti. Kannan kokoa kuvaavan indikaattorin mukaan kanta on pienentynyt vuosien 2011–2014 välillä, mutta vuosien 2015 ja 2016 luvuissa on nähtävissä pientä elpymistä. Vuoden 2017 kanta-arvio näyttää kannan pienentyneen hälyttävän paljon (45 prosenttia). Itäisen turskan kalaskiintiöt ovat olleet huomattavasti ICES:n suosituksia suurempia. Tällä hetkellä Itämeren itäinen turskakanta on listattu vaarantuneeksi sekä HELCOM:n että kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) uhanalaisuusarvioinneissa.

ICES suosittelee varovaisuusperiaatteen mukaisesti itäisen turskakannan kiintiöksi 26 071 tonnia, josta voisi kalastaa itäisen turskan säätelyalueella 23 546 tonnia. Silakka-, kilohaili- ja turskakantoja koskevan monivuotisen suunnitelmaan mukaan puutteellisesti tunnettujen kantojen osalta tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta. WWF katsoo, että Suomen tulee tukea itäisen turskakannan kiintiön pienentämistä ICES:n suosittelemalle tasolle. Tämä vastaa myös hoitosuunnitelmassa sovittuja periaatteita.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Matti Ovaska
Suojeluasiantuntija

Lisätiedot: Matti Ovaska, p. 040-7273149, matti.ovaska@wwf.fi